

KotoDia

Koulutus, ohjaus ja mentorointi
kotouttavan diakonian tueksi

TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

SATAEDU

Medialukutaito ja turvallisuus somessa

Miksi julkaisisin tämän?

Onko tämä turvallista?

Luotettava, oikea tieto

- Mistä voi erottaa, onko tieto oikea vai väärä?
 - Kuka julkaisi tiedon? Onko julkaisija uutistoimisto vai yksityinen henkilö tai jokin ryhmä?
 - Mikä voi olla tiedon levittämisen motiivi?
 - Onko sama tieto myös jossain muualla?
 - Suomessa media on vapaata ja saa julkaista vapaasti totuuden. YLE:n lisäksi myös paikalliset sanomalehdet ovat tärkeitä.
- Arvioi:
 - Miksi kaikki ihmeellinen tapahtuu aina jossain kaukana, missä sitä ei voi tarkistaa?
 - Kuinka uusi tämä tieto on? Miltä kuva näyttää? Ovatko paikka ja aika oikeat? Mitä vaatteita ihmisillä on? Esimerkiksi kuinka vanhoja autot tai rakennusten julkisivut ovat?
 - Jos se näyttää uskomattomalta, ehkä sitä on syytä epäillä. Tarkista, ennen kuin uskot tai jaat!

Miksi valheet leviävät?

- Kun asiaa toistetaan tarpeeksi monta kertaa, monelta taholta ja monessa paikassa, uskomme valheenkin.
- Oikea tieto, oikea uutinen vaatii aikaa. Asiat täytyy tarkistaa. Tarkistamaton tieto tai valhe leviää nopeasti.
- Sähköiselle medialle jokainen klikki on rahaa. Median kuluttajat haluavat shokeeraavia juttuja. Siksi mediassa korostuvat ääripäät.
- Monesti emme vaivaudu lukemaan kuin otsikon. Nykyään monesti otsikot eivät kerro todellista asiaa, vaan haluavat kohahduttaa. Klikkiotsikoita löytyy joka paikasta.

The well to hell

While drilling the world's deepest hole in Siberia, the geologists noticed the drill bit began to rotate abnormally, among other strange happenings, when they reached a depth of ten miles. They measured temperatures up to 2000 degrees at the deepest part, and then lowered a microphone into the pit. After hearing the sounds of all the suffering souls in hell, they stopped the project in the hope that what is down there will stay down there.

Kuvat internetissä

- Monien uutistapahtumien yhteydessä levitetään kuvamateriaalia, jolla ei ole mitään tekemistä uutisen kanssa. Kuva voi olla **lavastettu tai muokattu tai liittyä kokonaan eri tapahtumaan.**
 - Ota tarkistaminen rutiiniksi.
 - Valheellinen kuvamateriaali vetoaa tunteisiin. Toisaalta sen paljastuminen valheeksi syö uskottavuutta asialta.

Kotodian uutisia

K

Uutiset

OTILAISUUS –
innat kotouttamisen

021

Uutiset

Kotodia-hanke a
seurakuntia kot
maahanmuuttaj

March 10, 2021

Avaa linkki uudessa välilehdessä
Avaa linkki uudessa ikkunassa
Avaa linkki incognito-ikkunassa

Luo QR-koodi tälle kuvalle
Lähetä linkki: HUAWEI Puhelin

Tallenna linkki nimellä...
Kopioi linkin osoite

Avaa kuva uudessa välilehdessä
Tallenna kuva nimellä...
Kopioi kuva
Kopioi kuvan osoite
Hae kuvaa (Google)

Tarkista Ctrl+Shift+I

webin

Kabulissa oli pommi-isku sairaalaan toukokuussa 2020. Iskussa kuoli vauvoja.
Facebookissa julkaistiin hyvin nopeasti tapauksen yhteydessä kuva, jossa joku verissään kantaa ilmeisesti kuollutta vauvaa.

The Afghanistan Times

Lähetä viesti Tykkää

The Afghanistan Times
13. toukokuuta 2020

خطاب به نیرو های امنیتی کشور!
اگر اندکی همت و غیرت در وجود تان باقیست، به طالب رحم نکنید و هر طالب ره چهار بار بُکشید.
طوریکه طالب بالای هیچکس رحم نمیکند، شما هم بالای #تورپیستان_طالب رحم نکنید و سبب زندگی مرفه شان در مهمانخانه های #غنی_تورپیست_پرور نشوید.
اگر طالب به یک مرمی هلاک میشد، شما به پاس خون #مادران_شهید و کودکان معصوم، ۳ مرمی اضافه به #مغز، #قلب و #کون طالب شلیک کنید تا پندی شود برای #تورپیستان دیگرش .

Näytä käännös

Videot Näytä kaikki

این ویدیو داستان فرخنده را از آغاز تا آرامگاه او...
3
3
näyttöä · 6 vuotta sitten 41

Sivun läpinäkyvyys Näytä kaikki

A screenshot of a Facebook post from 'The Afghanistan Times'. The post is in Persian and discusses a bombing in Kabul. It includes a video player showing a scene with people and a video titled 'این ویدیو داستان فرخنده را از آغاز تا آرامگاه او...'. There are also several images: a woman holding a bloody baby, a group of men in traditional Afghan attire, and a baby lying on a surface. The post has 3 likes and 41 views.

Klikkaamalla kuvaa hiiren oikealla korvalla ja etsimällä sitä googlesta, tuli esiin lukemattomia jakoja Facebookissa, mutta myös sivusto, josta voi ladata julisteita propagandataroituksiin.

fi-fi.facebook.com › videos

کابل - Kabul - نمونه ای از بی کفایتی مقامات بلند پایه که...

894 × 915 · 21.6.2020 — نمونه ای از بی کفایتی مقامات بلند پایه که به بیرونی های تحت امر شان به موقع — کتک نمیکند و اینهم فرستاده سید ظاهر در باره قتل عام نیویورک امینتی در ...

m.facebook.com › photos › Käännä tämä sivu

Photos | Facebook - وطن دار

720 × 713 — وطن دار · 15896 likes · 45 talking about this. 125486.

www.facebook.com › jwandmusafar › Käännä tämä sivu

Home | Facebook - دمسافرو ژوند

716 × 714 — دمسافرو ژوند · 828 likes · سلامونه کړانو دوستانو ناسو کولای شئ چې په دې صفحه کې — دمسافرو له حالاتو خبر شئ نو صفحه ترسره لایک او شیر کړئ منلننه.

www.facebook.com › photos › Käännä tämä sivu

Photos | Facebook - عشق بی پایان

713 × 714 — عشق بی پایان See photos, profile pictures and albums from

www.facebook.com › photos › Käännä tämä sivu

Photos | Facebook - افغانستان قرن ۲۱

720 × 720 — افغانستان قرن ۲۱ · 109 likes. we are young generation of Afghanistan. we love Afghanistan.

www.facebook.com › ... › Käännä tämä sivu

Facebook - آی بیک

592 × 576 — More. · Facebook © 2021. · آی بیک · May 13, 2020 ·. Share. Related PagesSee All. تیمور درزابی. Timur Darzabi. 303 Followers · Personal Blog ...

www.facebook.com › academyinhome › Käännä tämä sivu

Repair all - Home | Facebook

543 × 540 — Repair all shared a video from the playlist Repair all: how to change energy sever bulb. May 23, 2019 ·. funny cats. 583 Views. Repair all posted a video 10 ...

www.facebook.com › photos › Käännä tämä sivu

Photos | Facebook - نسل سوخته اما بیدار افغانستان

960 × 956 — نسل سوخته اما بیدار افغانستان · 33401 likes · 25709 talking about this. I love Afghanistan .afghanistan

Amini Mohammad on Twitter: "#KilledMothersWithBabies ...

720 × 714 · 13.5.2020 — #KilledMothersWithBabies Taliban terrorist attack on maternity hospital, killing women and children is an inhumane crime The United Nations, ...

twitter.com › kazem_emraan › Käännä tämä sivu

Kazem Emraan (@kazem_emraan) | Twitter

1080 × 1080 — The latest Tweets from Kazem Emraan (@kazem_emraan): "A pregnant woman in Herat sold her pollen and released her husband from a Taliban prison.

ar-ar.facebook.com › posts › Käännä tämä sivu

جنبش روشنای - قطعنامه شهروندان، شورای عالی مردمی جنبش ...

480 × 476 — قطعنامه شهروندان، شورای عالی مردمی جنبش روشنایی فعالین و اعضای جامعه منشی بامیان در — بیوند به حمله به بیمارستان نسایی ولادی در کابل بنام آفرینگار جبار و ...

www.facebook.com › ... › Posts

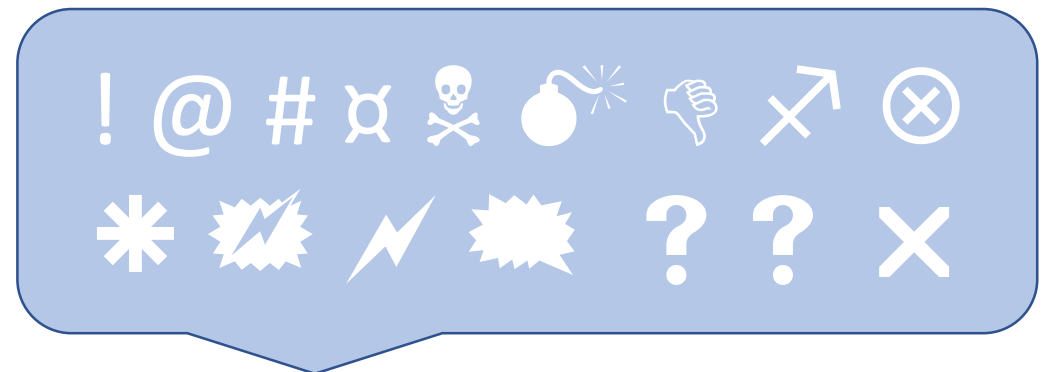
Posts | Facebook - سر شار زمانه

480 × 492 — سر شار زمانه — Herat, Afghanistan. 2620 likes · 466 talking about this. Public Figure.

Mitä seurauksia kielteisten tai valheellisten linkkien jaolla on?

- Linkin jakaminen somessa ei vielä välttämättä ylitä vihapuheen rajaa, mutta linkin alle ryöpsähtävä keskustelu voi helposti olla asiatonta. Sitä voi olla erittäin vaikea kontrolloida.
- Netissä levitetty tieto vaikuttaa asenteisiin hyvin vahvasti, jos todellisen elämän havainnot ja kokemukset samasta aiheesta puuttuvat.
- Lisää yleistyksiä, pelkoa, toivottomuutta ja vihaa.

Mitä voisi tehdä kielteisyyden sijaan

- Negatiivisen uutisen linkittäminen someen herättää usein vain kauhistelua.
- Kauhistelun sijaan voisi olla mahdollista julkaista jotain myönteistä asiaan tai maahan liittyen.
 - Sankarit toimivat usein kauheidenkin tapahtumien yhteydessä. Joku tai jokin taho todennäköisesti toimii järkevällä tavalla auttaen.
 - Olisiko jonkin järjestön tekemän myönteisen ja kehittävän työn linkittäminen somessa asiantilaa mahdollisesti parantava teko?
 - Ihmiset saisivat tietoa ja voisivat lahjoittaa työlle rahaa.
 - Mahdollisuus toimia, tehdä jotain konkreettista hyvän edistämiseksi vähentää ahdistusta ja pelkoa sekä lisää toivoa.
 - *Mihin muuhun myönteiseen asiassa voisi kiinnittää huomion?*

Konfliktit, some ja maahanmuuttajat

Konfliktimaat kamppailevat vallasta somealustoilla

Hallinnot ymmärtävät nykyään sosiaalisen median mahdollisuudet kansalaisliikkeiden hallinnassa.

Elise Aaltonen
STT

● Sosiaalinen media levittäytyi Lähi-itään 2010-luvun alussa.

Väitöskirjatutkija Antti Tarvaisen mukaan sosiaalisella me-

dialla oli jokseenkin merkittävä rooli arabikevään demokratisoitusyrityksissä vuosina 2010–2011.

Sen jälkeen useat alueen hallinnot ovat ymmärtäneet sosiaalisen median mahdollisuudet eri väestöryhmien ja kansalaisliikkeiden valvonnassa ja hallinnassa.

Esimerkiksi Israel on vuodesta 2015 eteenpäin pyrkinyt vaikuttamaan Piilaakson teknologia-yrityksiin yhä voimakkaammin.

Instagramin rooli suuri

– Tässä viimeisessä Israelin ja palestiinalaisten välisessä tapahtumasarjassa Instagramin rooli vaikutti olevan varsin suuri. On raportoitu paljon tapauksia, joissa Instagram on sensuroinut Israelin väkivaltaa koskevaa sisältöä, Tarvainen kertoo.

Hänen mukaansa on mahdollonta sanoa yksittäisen tapauksen kohdalla, onko kyse pelkästään järjestelmähäiriöstä vai jos-

Palestiinalainen nuori pelaa puhelimellaan suojarakennuksena toimivassa koulussa Gazassa. Tiktok-somepalvelussa on ollut myös nuorten pitämiä livelähetyksiä sota-alueilta, esimerkiksi toukokuun aikana Gazasta.

MAAILMA

Sosiaalinen media on ikkuna kriisialueille

• Siviilit lähettävät sotien keskeltä materiaalia sosiaaliseen mediaan. Konfliktimaat pyrkivät vaikuttamaan somesisältöihin.

Elise Aaltonen
STT

• Tunneista ja huumorista tunnetussa videopalvelu TikTokissa nuoret ovat jakaneet videomateriaalia sodista ja siviilien kärsimyksistä. Videot ovat nousseet pinnalle sovelluksessa ja keränneet yleensä ympäri maailmaa. Palvelussa on ollut myös nuorten pitämille live-lähetyksiä sotialueilta, esimerkiksi toukokuun aikana Gazassa.

Israelin ja palestiinalaisten viimeisin 11 päivää kestänyt konflikti sai sosiaalisessa mediassa harjan näkyvyyden.

TikTokin puoluustuspuheenvuorot, informatiiviset sisällöt ja väkivaltaiset materiaalit ovat keränneet miljardeja näyttökertoja.

”Epätavoinen teko”

Statista.com-sivuston mukaan Yhdysvalloissa eniten TikTokiä käyttäjärühmiä on 10–19-vuotiaat.

Myös Suomessa palvelu on erityisen suosittu nuorten kes-

kuudessa. Videota on siis saat-
tanut eskyllä myös heidän raa-
duilleen.

Lähi-idän mediaodasta vii-
töskirjan tehnyt Tapio Kujala
painottaa, että videon lähettäjä
ei ajattele sitä, kuka tai minkä
ikäiset ihmiset videota katso-
vat. Nuorten turvattomuuden
tunne on konfliktin aikana ollut
suuri.

– Videoiden tekeminen ja lä-
hettäminen on epätavoinen te-
ko, joka kertoo ihmisten ahdin-
gosta. Sillä yritetään viestiä sitä,
että hei, huomataks meidän.

Vaikutus mielipiteeseen

Sotakuvasto on Kujalan mukaan
väkivallan aiheuttajalle aina
suuri riski. Erityisesti, kun ylei-
sö näkee, että konfliktialueilla
siviilejä kuulee tai haavoittuu
pahaasti.

Esimerkiksi Vietnamin sodan
ikoninen kuva napalmin poltta-
masta työstä sai Yhdysvaltain
kansalaiset kyseenalaistamaan
sotas entistä enemmän.

– Tällaisissa tilanteissa kuvat
ja videot saavat uuden merkityk-
sen. Jos ne leviävät, se voi olla

Videot kriisialueilta ovat nousseet pinnalle TikTok-sovelluksessa ja keränneet yleensä ympäri maailmaa. Kuvassa lapset kuvaavat kahden taistelijan hautajaisia Gazassa toukokuussa 2021.

Kuvassa lapset kuvaavat kahden taistelijan hautajaisia Gazassa tou-

erityisesti sodan voimakkaam-
malle osapuolelle haitaksi, Kujala
kertoo.

Yleisemmän somevideon mer-
kitys voi olla suuri, jos se leviää
laajasti. Jos kyseessä on yläm-
toitettua väkivallan käyttö, ryhty-
vät ihmiset, järjestöt ja valtiot
toimimaan.

– Se kohtaa johonkin oikeu-
denmukaisuuden piiriin, että
haluamme tuomita väkivallan,
Kujala selittää.

Hän painottaa, että somesoh-
tuja voi käyttää myös propagan-
dan lähettämiseen. Perinteisen
median tiedon pohjalta voi arvi-
oida myös somesohutuilla liikku-
van materiaalin todenperäisyyt-
tä.

Todenperäisyys on tärkeää,
sillä sosiaalisen median antama
kuva vaikuttaa myös siihen, mil-
laista poliittikkaa Suomessa teh-
dään Israelia ja palestiinalaisia
kohtaan.

**Ei ole sattumaa,
että Gazassa
mediatalo
pommitettiin heti
kappaleiksi.**

TAPIO KUJALA, TUTKIJAA

Kontrolli lisääntyy?

Kujala näkee kuva- ja videomate-
riaalin lisääntymisen hyvänä ai-
ana ihmisioikeuksien näkökul-
masta, kun erilaisia konflikteja
ei kyetä pilottamaan täysin prop-
agandan alle.

– Toisaalta se, mitä somessa
näkemme tällä hetkellä aika va-
paina viesteinä, voi muuttua
huonompaan. Kuvat ovat liian
vahvoja, ja silloin se tulee aina

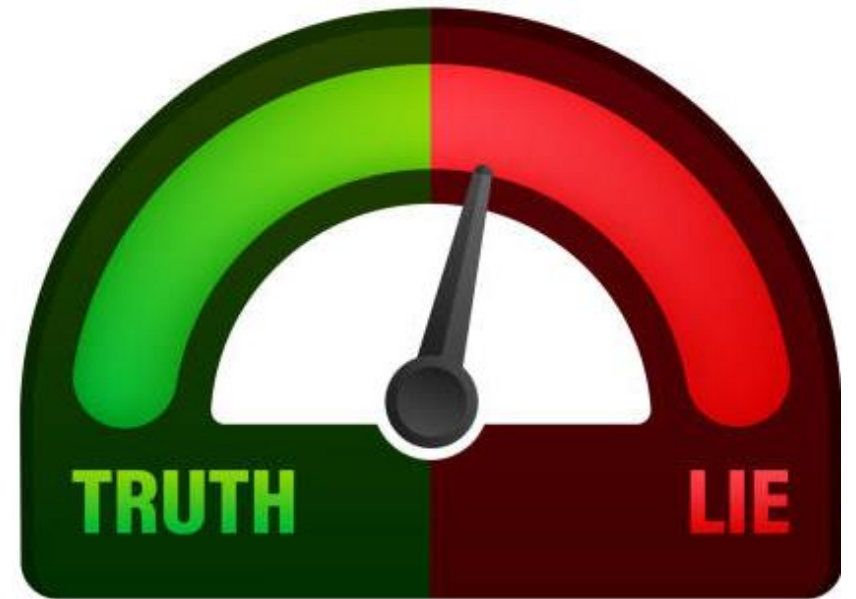
armetojien tai väkintekijöiden
työkaluiksi, että miten me voi-
simme näitä kontrolloida, Kujala
kertoo.

Joskkesivistinä on pyritty
kontrolloimaan, ja piirrettiin
myös sosiaalisen median sisäl-
töihin puuttamista on ollut nä-
kyvässä monissa valtioissa.

– Ei ole sattumaa, että Gazassa
mediatalo pommitettiin heti
kappaleiksi. Eikä se ollut ensim-
mäinen kerta.

Konfliktit, some ja maahanmuuttajat

- Sanotaan, että totuus kuolee sodassa ensimmäisenä.
- Konflikteissa huhut leviävät yleensä nopeasti.
- Johdossa oleva ryhmä tai valtio voi kontrolloida internetiä tai levittää propagandaa, omaa käsitystään asioista.
- Asiat ovat yleensä hyvin monimutkaisia. Yksinkertainen selitys tai ratkaisu jättää osan asioista yleensä ulkopuolelle.

Media ja maahanmuuttajat

- Huhut liikkuvat helposti. Luotettavien uutiskanavien seuraaminen voi olla vaikeaa osin kielitaidon vuoksi.
 - Suomalaisilta voi kysyä, mitä tietoa he ovat saaneet asiasta ja mistä.
- Konfliktialueelta julkaistu uutisaineisto ja netissä kiertävät videot ovat usein hyvin julmia ja sisältävät propagandaa.
 1. Traumatisoituneet ahdistuvat. **Onko sinun tai kavereidesi pakko nähdä tämä?**
 2. Näiden linkkien jakaminen usein lisää vihaa, koston ajatuksia ja katkeruutta. Se ei ohjaa toimimaan toivotun tulevaisuuden eteen, eikä ohjaa edes miettimään, mikä olisi toivottava myönteinen muutos.
 3. Pakolaisten vakoilua tapahtuu.
 4. Jos uutiset ovat aina päällä, lapset saattavat nähdä väkivaltaista aineistoa. **Suojele lapsia väkivallalta!**

Aikuisille suunnattu sisältö

Turvallinen haku

- *Voisiko jokaisen kielteisen uutisen kääntää haaveeksi myönteisestä tulevaisuudesta?*

- Suomalaisilla on usein paremmat mahdollisuudet Suomessa päästä oikean tiedon lähteelle. Heitä voi käyttää apuna. Heitä voi kysyä ajankohtaisista asioista.
- Osana opetusta seurakunnassa voi käsitellä myös hyviä tapoja somekeskusteluissa, totuuden ja valheen eroa sekä linkkien jakamisen dynamiikkaa ja vaikutuksia. Voit pyytää opetusta näistä asioista.
- Oma hyvä esimerkki voi vaikuttaa. Todenperäiset ja hyödylliset linkit jakoon myös.

Somessa jakaminen ja turvallisuus

- Mieti, mitä vaikutuksia jakamisella voi olla lähitulevaisuudessa ja myöhemmin. Kysy itseltäsi:
 - Mitä tällä haluan saavuttaa?
 - Mitä muita vaikutuksia tällä voisi olla esimerkiksi perheelleni kotimaassa?
 - Mitä arvoja se heijastaa?
 - Kenen haluan tietävän tämän?
 - Kenen tarvitsee tietää tämä? Meneekö tieto perille tätä kanavaa käyttäen?
 - Rikkooko tämä ihmisten yksityisyyttä?
 - Onko tämä totuudenmukainen ja tasapuolinen?
 - Mitä turvallisuusvaikutuksia tällä voisi olla itselle tai kavereille tai muille?

Miksi jakaisin tämän? Onko yleisö oikea? Onko tämä turvallista? Ketä tämä hyödyttää?

Pakolaisvakoilusta

- Suomessa on säännöt, miten mielenosoitus järjestetään. Mielenilmauksen saa järjestää ja siihen on vapaus osallistua. Kaikkialla ei näin ole. Tieto osallistumisesta mielenosoitukseen Suomessa todennäköisesti menee kotimaahasi.
- Turvallisinta on olettaa, että tieto siitä, että joku arvostelee sosiaalisessa mediassa maansa johtajia tai muita ryhmiä, menee kotimaahan.
 - Suomessa jakamista säätelee laki kunnianloukkauksesta ja laki yksityiselämää loukkaavan tiedon levittämisestä.
- Joskus kaverit jakavat tietoa ajattelemattomuuttaan, tieto saadaan Suomen uutisista tai sitten ilmiantajilta, vakoojilta.
- Jokainen valitsee itse, miten toimii, mutta on hyvä tietää asia. Sitten voi ajatella, miten tieto voi vaikuttaa omaan perheeseen kotimaassa tai itseän, jos palaa kotimaahan joskus, ja päättää asia tämän tiedon perusteella.

Venäjä nosti syytteen suomenvenäläistä Petr Trofimovia vastaan Suomessa pidetyn sodanvastaisen mielenosoituksen vuoksi

Trofimov kertoi Ylelle, että hän sai kutsun pietarilaisen tuomioistuimeen, vaikka asuu vakituisesti Suomessa eikä ole käynyt Venäjällä useaan vuoteen.

YLE 17.8.2022

Mitä muita kanavia ja keinoja vaikuttamiseen on?

- Jos asia on poliittinen, kirjoita ministerille tai muille poliitikoille. Hän ei etsi/löydä tietoa sinun Facebook-sivultasi tai Instagramistasi.
- Jos joku on tehnyt väärin sinua kohtaan, älä julkaise videota tai hänen nimeään netissä! Saatat syyllistyä itse rikokseen. Sen sijaan tee rikosilmoitus poliisille!
- Tue hyväntekeväisyysjärjestön toimintaa vaikka vapaaehtoisena.

Lähteitä tiedolle

- Selkouutiset <https://yle.fi/uutiset/osasto/selkouutiset/>
- Selkosanomamat <https://selkosanomamat.fi/>
- Uutiset <https://areena.yle.fi/tv/ohjelmat/uutiset-ja-ajankohtaiset>
- Uutisia englanniksi <https://yle.fi/news>
- Uutisia ukrainaksi <https://yle.fi/novyny>
- Uutisia venäjäksi <https://areena.yle.fi/1-3292954>
- Ulkoministeriö, myös matkustustiedotteet <https://um.fi/etusivu>
- Wikipedia <https://fi.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Etusivu>

Lisää tietoa aiheesta:

YLE:n Valheenpaljastaja-sarjassa on artikkeleita aiheesta:

- <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2019/01/27/valheenpaljastaja-vale uutiset-uppoavat-iaakkaisiin-verkonkayttajiin-jotka-ovat>
- <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/09/16/valheenpaljastaja-varoitusta-valemedioista-ala-luota-naihin-sivustoihin>
- <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2019/12/15/valheenpaljastaja-miksi-uskomme-valheisiin-nain-tunnistat-psykologiset>

Netiketistä:

- <https://www.vaestoliitto.fi/nuoret/turvallisuus/media/nuorten-netiketti/>
- <https://nettinappi.fi/tietoalue/netti-ja-media/netiketti/>
- <https://www.nuortennetti.fi/netti-ja-media/mediataidot-kuntoon/>
- <https://papunet.net/fileadmin/muut/Esitteet/Nettietiketti.pdf>

Maahanmuuttajat Mediassa, Leevi Launonen kirjassa Kaikkien kansojen koti, s. 516

KotoDia

Koulutus, ohjaus ja mentorointi
kotouttavan diakonian tueksi

TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

SATAEDU